

CZU 343.82:614

DOI 10.5281/zenodo.3871510

PROBLEMATICA ASISTENȚEI MEDICALE ÎN MEDIUL PENITENCIAR

Oleg RUSU,

doctor în drept,
șef al Catedrei „Drept penal și criminologie”,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

THE ISSUES OF MEDICAL ASSISTANCE IN PENITENTIARY ENVIRONMENT

Oleg RUSU,

PhD, Head of the “Criminal Law
and Criminology” Department,
Academy „Ștefan cel Mare” of MIA

Autorul trece în revistă unele prevederi ale legislației internaționale și naționale privind asistența medicală acordată deținuților. În context se precizează că dreptul la îngrijire medicală al deținuților nu ar trebui să fie diferit de al celorlalți membri ai societății. Totodată, se menționează că condamnații beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu legislația în vigoare. În final se punctează că promovarea sănătății și educația medicală ar trebui să ducă la o creștere a înțelegerii în penitenciare a problemelor de sănătate care se referă la deținuți.

Cuvinte-cheie: asistență medicală, instituții penitenciare, deținuți bolnavi, examen medical, unitate medicală, tratament.

The author included in magazine some stipulations of international and national legislation on medical assistance to detainees. The context specifies that the right to medical care of detainees should not be different from the other members of society. It also mentions that prisoners receive free medical assistance and medicines in the volume set by the unique Program of compulsory health insurance in accordance with the legislation. Finally, it is pointed that health promotion and medical education should lead to an increasing understanding on health issues that relate to detainees in prisons.

Keywords: healthcare, prisons, ill inmates, medical examination, medical unit, treatment.

Introducere. Progresul cultural, științific și social din ultimii ani, precum și tendința Republicii Moldova de integrare în Uniunea Europeană impun ajustarea legislației naționale în conformitate cu standardele europene, elaborarea noilor concepte în realizarea politicii penale etc.

În Republica Moldova este în continuă desfășurare reforma judiciară și de drept, care a cuprins reorganizarea sistemului judiciar, a procuraturii și organelor de urmărire penală, a avocaturii, urmând a fi perfecționat și sistemul administrației penitenciare. Au fost operate schimbări pozitive în legislația națională, în special cea de drept

Introduction. The cultural, scientific and social progress of the last years, as well as the tendency of the Republic of Moldova to join the European Union, require the adjustment of the national legislation in accordance with the European standards, the elaboration of the new concepts in the realization of the criminal policy, etc.

Judicial and legal reform is in progress in the Republic of Moldova, which included the reorganization of the judiciary, the prosecutor's office and the criminal prosecution bodies, the law, as well as the system of penitentiary administration is going to be perfected. There have been positive changes in

penal și de procedură penală, la baza căreia sunt elemente ce țin de standardele europene ale drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Metode și materiale aplicate. Metodele aplicate sunt analiza, sinteza, comparația, investigația științifică. Materialele folosite sunt legislația internațională și națională în domeniu, literatura de specialitate.

Rezultate obținute și discuții. Articolul 36 al Constituției Republicii Moldova garantează dreptul la ocrotirea sănătății, care oferă tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția statului minimul asigurării medicale gratuite [1].

În conformitate cu standardele internaționale, se apreciază că sănătatea în închisori trebuie apărută, ea fiind aspectul cel mai vulnerabil al vieții din mediul carceral. Una din regulile principale în închisoare se referă la apărarea împotriva abuzurilor de orice fel. Un astfel de abuz ar putea fi ținerea persoanelor arestate sau deținute în condiții care le privează temporar sau permanent de folosirea oricărui simț natural, cum ar fi posibilitatea de a vedea sau auzi sau de a cunoaște locul și trecerea timpului. Astfel de comportamente ar putea dăuna, mai ales atunci când se aplică pe timp îndelungat, sănătății mintale și fizice.

Regulile internaționale referitoare la nivelul îngrijirii sănătății în închisori fac responsabile guvernul, administrația penitenciarelor dar și personalul. Codul Națiunilor Unite pentru responsabilii cu respectarea legii statuează în articolul 6 că: „Aplicarea oficială a legii va asigura protecția deplină a sănătății persoanelor în custodie și în particular va acționa imediat pentru asigurarea asistenței medicale ori de câte ori este cerut acest lucru. În acest context orice cerere adresată de un condamnat de a fi consultat de un medic trebuie să fie privită cu multă seriozitate de către personal, să i se răspundă prompt, cu excepția cazului când deținutul abuzează de aceste vizite” [2].

Dreptul la îngrijire medicală al deținuților nu ar trebui să fie diferit de al celorlalți

the national legislation, especially in criminal law and criminal procedure, which are based on the European standards of fundamental human rights and freedoms.

The methods and materials applied. The applied methods are analysis, synthesis, comparison, scientific investigation. The materials used are international and national legislation in the field, specialized literature.

The final results and discussions. Article 36 of the Constitution of the Republic of Moldova guarantees the right to health care, which offers all persons under the jurisdiction of the state the minimum of free medical insurance [1].

In accordance with international standards, it is appreciated that the health in prison must be perfect, being the most vulnerable aspect of life in the prison environment. One of the main rules in prison refers to the defense against abuse of any kind. Such abuse could be keeping people arrested or detained under conditions that temporarily or permanently deprive them of using any natural sense, such as the ability to see or hear or know the place and the passage of time. Such behaviors could be damaging, especially when they are applied for a long time, to mental and physical health.

International rules referring to the level of health care in prisons make responsible the government, the penitentiary administration and also the staff. The United Nations Code for Law Enforcement Officers states in Article 6 that: “The official application of the law will ensure the full protection of the health of the persons in custody and in particular, will act immediately to provide medical assistance whenever this is required. In this context, any request made by a convict to be consulted by a doctor must be viewed very seriously by the staff, to be promptly answered, unless the detainee abuses of these visits” [2].

The right to medical care of detainees should not be different from that of other members of society. However, even in countries with a long democratic tradition, rich

membri ai societății. Cu toate acestea, chiar și în țările cu o îndelungată tradiție democratică, bogate și cu sisteme sanitare performante, există mari diferențe între îngrijirea medicală din interiorul și din afara închisorii, ceea ce poate avea consecințe asupra sănătății foștilor deținuți.

La nivel internațional sunt în vigoare numeroase documente care reglementează dreptul la asistență medicală a persoanelor cu regim de detenție, cum ar fi Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților [3] și Regulile Europene pentru Penitenciare [4].

În cele mai dese cazuri deținuții provin din categoriile cele mai dezavantajate atât din punct de vedere economic, cât și social. Pentru ei este comun un nivel scăzut de educație, lipsa unui loc de muncă și a unui domiciliu. Deseori deținuții au avut un mod de viață haotic și probleme complexe sociale și de sănătate. S-ar putea ca ei să aibă așteptări limitate cu privire la sănătate, dar și la serviciile medicale, cărora le poate lipsi flexibilitatea de a răspunde efectiv nevoilor unor astfel de oameni.

Organizarea asistenței medicale a persoanelor deținute în penitenciare se efectuează conform prevederilor legislației execuțional-penale, actelor normative ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ale Ministerului Justiției, precum și ale Regulamentului cu privire la asigurarea asistenței medicale a persoanelor deținute în penitenciare [5, art. 2].

Astfel, condamnații beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu legislația în vigoare. Acordarea asistenței medicale gratuite se efectuează în unitatea medicală a instituției penitenciare după înscrierea prealabilă și conform unui grafic aprobat de șeful penitenciarului, cu excepția cazurilor de urgență [6, art. 230].

Potrivit art. 231 CE al RM, orice penitenciar trebuie să aibă la dispoziție serviciul

and well-performing health systems, there are major differences between medical care inside and outside the prison, which can have health consequences for former detainees.

At the international level, numerous documents are in force regulating the right to medical care of persons under detention, such as the Assembly of minimum rules for the treatment of prisoners [3] and the European Rules for Prisoners [4].

In the most frequent cases, detainees come from the most disadvantaged categories, from point of view economically and socially. For them, a low level of education, a lack of a job and a home are common. Often the prisoners had a chaotic lifestyle and complex social and health problems. They may have limited expectations regarding about health, but also medical services, which may have lack flexibility to respond effectively to the needs of such people.

The organization of the medical assistance of the persons detained in the penitentiaries is carried out according to the provisions of the executive-criminal legislation, the normative acts of the Ministry of Health, Labor and Social Protection, of the Ministry of Justice, as well as of the Regulation regarding the medical assistance of the persons detained in penitentiaries [5, art. 2].

Thus, the convicts benefit free of charge of medical assistance and of medicines in the volume established by the unique Program of compulsory health insurance, in accordance with the legislation in force. The granting of the free medical assistance is carried out in the medical unit of the penitentiary institution after the prior enrollment and according to a chart approved by the head of the penitentiary, except in cases of emergency [6, art. 230].

According to art.231 CE of the Republic of Moldova, any penitentiary must have the services of at least one general practitioner, a dentist and a psychiatrist. In the penitentiary with the capacity of at least 100 places, a stationary curative center must be functioning permanently to provide medical assistance

cel puțin al unui medic generalist, al unui medic stomatolog și al unui medic psihiatru. În penitenciarul cu capacitatea de cel puțin 100 de locuri trebuie să funcționeze, în regim permanent, un centru curativ staționar pentru acordarea de asistență medicală fiecărui condamnat. Condamnații bolnavi care au nevoie de tratament medical specializat sunt transferați neîntârziat sau conform indicației din fișa medicală a condamnatului stabilită de medicul penitenciarului în instituțiile medicale specializate ale Administrației Naționale a Penitenciarelor sau în spitalele Ministerului Sănătății, de regulă, din raza penitenciarului.

Examenul medical al condamnatului se efectuează la primirea în penitenciar și, la solicitare și în mod periodic, în timpul executării pedepsei, însă nu mai rar de o dată la 6 luni, precum și la eliberarea din locurile de detenție. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și intimitate, cu excepția cazurilor în care medicul, pentru motive de siguranță și securitate, solicită prezența altor reprezentanți ai administrației penitenciarului, fapt care va fi consemnat în modul corespunzător.

La sosirea în penitenciar, condamnatul, în termen de până la 24 de ore, este examinat în vederea constatării existenței leziunilor corporale sau altor urme de violență și, în termen de până la 15 zile, este chestionat și supus examenului medical și igienizării sanitare în încăperile de carantină ale penitenciarului.

În cazul în care se constată urme de violență, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori de alte rele tratamente sau persoana condamnată acuză violență, medicul care efectuează examenul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune și de a anunța imediat șeful instituției penitenciare, care sesizează procurorul și Avocatul Poporului sau, în cazurile privind condamnații minori, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului în termen de

to each convicted person. The sick convicts who need specialized medical treatment are transferred without delay or according to the indication in the medical record of the convict established by the penitentiary doctor in the specialized medical institutions of the National Penitentiary Administration or in the hospitals of the Ministry of Health, Labor and Social Protection, in order to regulate them.

The medical examination of the convicted person is performed upon receipt in the penitentiary and, upon request and periodically, during the execution of the sentence, but not less than once every 6 months, as well as upon release from the places of detention. The medical examination is performed under conditions of confidentiality and intimacy, unless the doctor, for reasons of safety and security, requests the presence of other representatives of the penitentiary administration, which will be recorded accordingly.

Upon arrival in the penitentiary, the convicted person, within 24 hours, is examined for the existence of bodily injury or other traces of violence and, within 15 days, is questioned and subjected to medical examination and sanitation in the rooms of quarantine of the penitentiary.

In case there are traces of violence, cruel, inhuman or degrading treatment or other ill treatment or the person convicted of violence, the doctor who performs the medical examination has the obligation to record in the medical record those found and the statements of the convicted person in relation to these or with any other aggression and to immediately notify the head of the penitentiary institution, which notifies the prosecutor and the People's Lawyer or, in cases concerning minor convicts, the People's Advocate for the rights of the child within 24 hours. The convicted person has the right to request that he would be examined, on his own, at the place of detention, by a doctor of outside the prison administration system, indicated by him or a forensic doctor. The findings of the

24 de ore. Persoana condamnată are dreptul de a cere să fie examinată, pe cont propriu, la locul de deținere, de un medic din afara sistemului administrației penitenciare, indicat de aceasta sau de un medic legist. Constatările medicului din afara sistemului administrației penitenciare se consemnează în fișa medicală a persoanei condamnate, iar certificatul medico-legal se anexează la fișa medicală, după ce persoana condamnată a luat cunoștință de conținutul său, contra semnătură [6, art. 13].

Condamnatul beneficiază de asistența terapeutică, chirurgicală, psihiatrică, ginecologică și stomatologică. Condamnatul poate, pe cont propriu, să beneficieze și de serviciile unui medic privat.

În temeiul hotărârii comisiei medicale specializate a penitenciarului, create prin dispoziția șefului instituției și coordonată cu Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor, deținuții bolnavi de tuberculoză, boli venerice, alcoolism, narcomanie sau toxicomanie sunt supuși unui tratament obligatoriu.

Trimiterea bolnavilor pentru tratament staționar în spitalele penitenciare se efectuează în baza recomandărilor medicilor unității medicale din penitenciare, transferul efectuându-se conform procedurii generale de transfer al deținuților, prevăzute de actele normative în vigoare.

Deținuții bolnavi care au nevoie de intervenție medicală specializată de urgență sunt transferați neîntârziat, sub pază și supraveghere, în instituțiile medicale specializate ale sistemului administrației penitenciare sau în instituțiile curative publice ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. În caz de necesitate urgentă de acordare a ajutorului medical specializat, spitalizarea bolnavilor poate fi efectuată în instituțiile medico-sanitare publice ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu asigurarea pazei și escortei necesare.

În cazul internării planificate deținuții bolnavi se transferă în instituțiile medico-sanitare publice ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în baza dispozi-

doctor of outside the prison administration system are recorded in the medical record of the convicted person, and the forensic certificate is attached to the medical record, after that the convicted person has become aware of its content, against signature [6, art. 13].

The convicted person benefits from therapeutic, surgical, psychiatric, gynecological and dental assistance. The convicted person can, on his own, also benefit from the services of the private doctor.

According to the decision of the specialized medical commission of the penitentiary, created by the disposition of the head of the institution and coordinated with the Medical Directorate of the National Administration of the Penitentiaries, the prisoners suffering from tuberculosis, venereal diseases, alcoholism, drug addiction or substance abuse are subject to compulsory treatment.

The direction of the patients for stationary treatment in the penitentiary hospitals is carried out on the basis of the recommendations of the doctors of the medical unit in the penitentiaries, the transfer being carried out according to the general procedure of transfer of the prisoners, provided by the normative acts in force.

Patients in need of specialized emergency medical care are transferred without delay, under guard and supervision, to the specialized medical institutions of the penitentiary administration system or to the public curative institutions of the Ministry of Health, Labor and Social Protection. In case of urgent need for specialized medical assistance, the hospitalization of patients can be performed in the public medical-sanitary institutions of the Ministry of Health, Labor and Social Protection with the necessary security and escort.

In the case of planned hospitalization, the sick detainees are transferred to the public medical-sanitary institutions of the Ministry of Health, Labor and Social Protection based on the provision of the ANP director with the necessary security and escort.

The granting of the medical and advi-

ției directorului ANP cu asigurarea pazei și escortei necesare.

Acordarea asistenței medicale și consultative deținuților de către instituțiile medico-sanitare publice, subordonate Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, va fi efectuată în baza contractelor încheiate [5].

Deținuții care suferă de boli sau deficiențe psihice se iau în evidență și se tratează în instituțiile curative specializate sub supravegherea strictă a medicilor. În unitățile medicale ale penitenciarelor se efectuează: examenul clinic și supravegherea deținuților în scopul aplicării terapiei raționale și determinării capacității lor de muncă; tratamentul ambulatoriu și în staționar, somatic și specializat, prin metodele și mijloacele recomandate de indicațiile instructiv-metodice ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Asistența medicală de ambulator se acordă deținuților în unitățile medicale ale serviciilor medicale din penitenciare, în orele stabilite de șeful penitenciarului, pentru fiecare sector (câteva sectoare), schimb, conform registrelor de înscriere prealabilă pentru examinare medicală, completate de către șefii de sectoare.

Staționarul serviciului medical este prevăzut pentru:

a) examinarea și tratarea bolnavilor care necesită tratament staționar, regim de pat pe termen până la 14-15 zile;

b) tratamentul de susținere a bolnavilor în caz de necesitate, care au fost externăți din spitalul penitenciar;

c) izolarea temporară a bolnavilor cu maladii contagioase sau suspecți de maladii contagioase până la internarea în spitalul penitenciar;

d) tratamentul staționar al bolnavilor netransportabili până la ameliorarea stării de sănătate cu transferarea ulterioară în spitalul penitenciar;

e) internarea persoanelor supuse tratamentului staționar conform planului de dispensarizare.

Înainte de plecare din penitenciar, toți

sory assistance to the detainees by the public medical-sanitary institutions, subordinated to the Ministry of Health, Labor and Social Protection will be effectuated out on the basis of the concluded contracts [5].

Detainees suffering from illnesses or mental deficiencies are noted and treated in specialized curative institutions under the strict supervision of physicians. Within the medical units of the penitentiaries the following are performed: the clinical examination and the supervision of the inmates in order to apply the rational therapy and to determine their ability to work; outpatient and stationary treatment, somatic and specialized, by the methods and means recommended by the instructive-methodical indications of the Ministry of Health, Labor and Social Protection.

Outpatient medical assistance is provided to the inmates in the medical units of the penitentiary medical services, during the hours established by the penitentiary chief, for each sector (several sectors), exchange, according to the pre-registration registers for medical examination, completed by the sector heads.

The medical service station is provided for:

a) examination and treatment of patients who require stationary treatment, bed-time regime until 14-15 days;

b) the treatment of support of the patients in case of necessity, who were discharged from the penitentiary hospital;

c) temporary isolation of patients with contagious diseases or suspected of contagious diseases until hospitalization in the penitentiary hospital;

d) the stationary treatment of the non-transportable patients until the improvement of the state of health with the subsequent transfer to the penitentiary hospital;

e) the admission of the persons subjected to the stationary treatment according to the dispensation plan.

Before leaving the penitentiary, all detainees undergo the compulsory medi-

deținuții sunt supuși examenului medical obligatoriu. În penitenciarele cu statut de izolator de urmărire penală deținuții, înainte de a fi transferați în alte penitenciare pentru executarea pedepsei, se examinează în vederea prezenței maladiilor infecțioase (inclusiv tuberculoza) și dermatovenerologice [5].

Conform prevederilor art. 232 alin. (5) al Codului de executare al Republicii Moldova [6] și pct. 508 al Statutului executării pedepsei de către condamnați [7], deținuții bolnavi de tuberculoză sunt supuși tratamentului obligatoriu. Deținutul bolnav de tuberculoză este obligat să respecte regimul curativ din instituția curativă penitenciară.

Controalele medicale regulate ajută la prevenirea creșterii și răspândirii bolilor și altor probleme de sănătate. Mai mult, diagnosticarea la timp și timpurie a îmbolnăvirii sau a problemelor de sănătate permite administrarea îngrijirii necesare cât mai repede posibil. Tratamentul stomatologic de rutină ar trebui, de asemenea, prestat deținuților pentru care tratamentul stomatologic este inaccesibil din cauza reținerii de mai mult de 6 luni [8].

Închisoarea poate asigura efectuarea unei evaluări sistematice și a unui tratament al persoanelor al căror mod de viață le-a împiedicat accesul la o asistență medicală adecvată. Deținuții pot fi încurajați să adopte un comportament mai sănătos, iar regimul de detenție poate oferi șansa eliminării inegalităților legate de sănătate. Cu toate acestea, penitenciarele nu au ca scop principal promovarea sănătății, iar unii susțin că există o contradicție inerentă între obiectivele de asistență și control. Închisorile au valori, reguli și ritualuri ce permit observarea, restricționarea și privarea de putere a deținuților, aspecte care intră în conflict cu ideea de a-i încuraja să preia controlul asupra propriei lor sănătăți. În plus, nici o discuție despre sănătatea deținuților nu poate ignora întrebarea dacă închisoarea este cu adevărat locul potrivit pentru toți.

Astfel, există probleme organizatorice (personal calificat insuficient, continuitate

cal examination. In the penitentiaries with isolation of criminal prosecution, detainees, before being transferred to other penitentiaries for the execution of the punishment, are examined in order to exclude infectious diseases (including tuberculosis) and dermatovenerological diseases [5].

According to the provisions of art.232 paragraph (5) of the Execution Code of the Republic of Moldova [6] and point 508 of the Statute for the execution of the sentence by the convicts [7], the patients suffering from tuberculosis are subject to compulsory treatment. The detained patient of tuberculosis is obliged to respect the curative regime of the penitentiary curative institution.

Regular medical controls help to prevent the growth and spread of diseases and other health problems. Moreover, early diagnosis of illness or health problems allows the necessary care to be administered as soon as possible. Routine dental treatment should also be provided to inmates for whom dental treatment is inaccessible due to detention for more than 6 months [8]. The prison can ensure a systematic evaluation and treatment of people whose lifestyle has prevented them from accessing adequate health care. Detainees may be encouraged to engage the healthiest behavior, and the detention regime may offer the opportunity to eliminate health inequalities. However, penitentiaries do not have the main purpose of promoting health, and some argue that there is an inherent contradiction between the goals of assistance and control. The prisons have values, rules and rituals that allow the observation, restriction and deprivation of power of prisoners, issues that conflict with the idea of encouraging them to take control of their own health. In addition, no discussion of inmate health can ignore the question of whether prison is really the right place for everyone.

Thus, there are organizational problems (insufficiently qualified staff, continuity of care and assistance outside the hours of the program is not always ensured, etc.) and qualitative (non-compliance with standards,

tea îngrijirilor și a asistenței în afara orelor de program nu este întotdeauna asigurată etc.) și calitative (nerespectarea standardelor, onorarea de rețete nesemnate de medic, distribuirea de medicamente fără avizul medicului, raportarea sumară în dosarele medicale, temporizarea acordării asistenței medicale, igiena necorespunzătoare etc.).

Cele mai multe acuze în rândul deținuților sunt de natură psihosocială. Astfel, deținuții de sex masculin au o afecțiune psihică (depresie, tulburări sexuale, autism, tulburări de personalitate).

Unul din obiectivele Strategiei de dezvoltare a Sistemului Administrației Penitenciare pentru anii 2016-2020 [9] este dezvoltarea serviciilor medicale de calitate pentru persoanele private de libertate, echivalente cu cele prestate în sistemul public de sănătate. Scopul respectivului obiectiv este de a dezvolta servicii medicale echivalente celor din comunitate, pentru toate persoanele private de libertate. Acțiuni concrete vizează activitatea serviciului medical la nivel de proceduri și mecanisme de funcționare. În acest sens sunt luate în considerare acțiuni concrete pe zona de proceduri interne, instrumente de lucru și legislația pentru asigurarea asistenței medicale.

Realizarea măsurilor și obiectivelor propuse au drept scop asigurarea calității actului medical, echivalent comunității, prin: asigurarea independenței profesionale, ajustarea legislației, asigurarea unui management eficient, acreditarea serviciilor medicale, creșterea profesionalismului medical.

Concluzii. În contextul celor specificate mai sus punctăm că o sănătate adecvată este crucială pentru implementarea unei politici umanitare complexe în penitenciare. Pentru a asigura faptul că normele internaționale și standardele de viață adecvate pentru deținuți sunt satisfăcute, serviciul de asistență medicală din penitenciare trebuie să includă măsuri preventive, de reacționare și de promovare a asistenței medicale. Îngrijirea preventivă pune baza investigațiilor pentru deținuții nou-veniți, incluzând scanarea

honoring of prescriptions not prescribed by the doctor, distribution of medicines without the doctor's opinion, summary reporting in medical records, delay in providing medical care, inadequate hygiene, etc.).

Most of the cases against the inmates are psychosocial in nature. Thus, male prisoners have a mental illness (depression, sexual disorders, autism, and personality disorders).

One of the objectives of the Strategy for the Development of the Prison Administration System for the years 2016-2020 [9] is the development of medical services quality for persons deprived of their liberty, equivalent to those provided in the public health system. The purpose of this objective is to develop medical services equivalent to those in the community, for all persons deprived of their liberty. Concrete actions concern the activity of the medical service at the level of procedures and operating mechanisms. In this regard, concrete actions are taken into account in the area of internal procedures, working instruments and the legislation for providing medical assistance.

The achievement of the proposed measures and objectives aims to ensure the quality of the medical act, equivalent to the community, by: ensuring professional independence, adjusting the legislation, ensuring an efficient management, accreditation of the medical services, increasing the medical professionalism.

Conclusions. In the context of the above, we point out that adequate health is crucial for the implementation of a complex humanitarian policy in prisons. In order to ensure that the international norms and the adequate living standards for the prisoners are met, the health care service in the penitentiaries must include preventive, responsive and health promotion measures. Preventive care is the basis of investigations for newcomers, including scans of infectious diseases and appropriate vaccination. Response measures include on-site medical services. Such services should include primary care,

bolilor infecțioase și vaccinarea corespunzătoare. Măsurile de reacționare includ servicii medicale pe loc. Astfel de servicii ar trebui să includă îngrijirea primară, îngrijirea psihică, asistența celor cu nevoi speciale, tratament esențial al bolilor și îngrijirea de urgență.

Astfel, promovarea sănătății și educația medicală ar trebui să ducă la o creștere a înțelegerii în penitenciare a problemelor de sănătate care se referă la deținuți.

psychic care, and assistance for those with special needs, essential disease treatment and emergency care.

Thus, the promotion of health and medical education should lead to an increase in the penitentiary understanding of the health problems related to prisoners.

Referințe bibliografice:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.09.1994, în vigoare de la 27.08.1994 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 12.08.1994.
2. Codul de conduită pentru responsabilii privind aplicarea legii, ONU, 17 decembrie 1979// <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R1236:RO:NOT>
3. Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela). Rezoluție adoptată de Adunarea Generală a ONU la 17 decembrie 2015// http://www.avp.ro/mnp/legi/ansamblu_reguli_mnp.pdf
4. Regulile Europene pentru penitenciare, Recomandarea REC (2006) 2 a Comitetului de Miniștri către statele membre, adoptată la 11.01.2006 // Culegere de acte normative naționale și internaționale în domeniul penal, vol. I, Revista de științe penale (Supliment 2007), Ed. Car-
5. Regula Juridică, Chișinău, 2007.
5. Regulamentul cu privire la asigurarea asistenței medicale a persoanelor deținute în penitenciare, aprobat prin ordinul ministrului Justiției nr. 478 din 15.12.2006.
6. Codul de executare al Republicii Moldova, nr. 443 din 24.12.2004, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 34-35 din 03.03.2005.
7. Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 91-94/676 din 16.06.2006.
8. Manea V. Drept execuțional penal. Chișinău, 2014. 744 p.
9. Strategia de dezvoltare a Sistemului Administrației Penitenciare pentru anii 2016-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1462 din 30.12.2016.

Despre autor

Oleg RUSU,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: articol1@mail.ru,
tel. mob. 079407541*

About author

Oleg RUSU,

*PhD, associate professor,
Academy “Ștefan cel Mare” of MIA,
e-mail: articol1@mail.ru,
tel. mob. 079407541*